

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

PROGRAM

Ustanove dr. Šiftarjeva fundacija za 2019. leto

Uvodno pojasnilo:

- vse ključne točke programa dela za 2018. leto smo uresničili, dodatno pa še več za delovanje Ustanove pomembnih in tudi javno odmevnih nalog (daljša in krajša nova, dopolnjena verzija Vodnika o Vrta, začetek Festivala poezije in vina v Vrta, izid Bibliografije mag. Franca Kuzmiča,...);
- v programu ohranjamo tematsko zasnovano programov dela iz 2017. in 2018. leta.

I. IZHODIŠČA - GLAVNE USMERITVE

Na podlagi in v skladu z

- Aktom o ustanovitvi in statutom Ustanove;
- Dolgoročnim načrtom razvoja in vzdrževanja Vrta spominov in tovarštva in
- Poročilom o dejavnosti Ustanove v 2018. letu

bo Ustanova predvsem

- ohranjala kontinuiteto delovanja: skrb za Vrt spominov in tovarštva, tradicionalne prireditve, odprtost Vrta za obiske in za sodelovanje z ustanovitelji in z drugimi partnerji;
- nadaljevala z začetimi aktivnostmi in uresničevanjem nedokončanih nalog v 2018. letu;
- sodelovala v širših družbenih akcijah v katerih Ustanova že sodeluje in tudi drugih.

Ustanova bo posebno pozornost namenila obeleževanju 100-letnice rojstva dr. Vaneka Šiftarja, ustanovitelja Vrta spominov in tovarštva ter pobudnika za ustanovitev Ustanove in 20-letnice njegove smrti ter 20-letnice prvega, mednarodnega simpozija Ustanove (3. Vanekov zbornik; majska prireditev "Naši zakladi", druge pobude).

Program bosta uprava in Programski svet (PS) operacionalizirala v svojih delovnih-operativnih planih in za njegovo izvajanje organizirala tudi potrebne delovne skupine in pritegnila k sodelovanju tudi dodatne zunanje sodelavce, še posebej za finančno področje, marketing in upravljanje Vrta spominov in tovarštva ter za razstavno dejavnost in posebne projekte.

II. AKTUALNE DRUŽBENE TEME (V REGIJI IN ŠIRŠE) V KATERIH BO USTANOVA AKTIVNO SODELOVALA

1.100-letnica združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom- 2019. leta:

- še naprej bomo aktivno sodelovali v iniciativnem odboru za obeleževanje tega jubileja in pri uresničevanju sprejetega programa;

-sredi januarja 2019. bomo svečano predstavili **študijo člana PS Ustanove, dr. Uroša Lipuščka o vlogi majorja Johnsonu**, svetovalca predsednika ZDA na Pariški mirovni konferenci ter vlogi ZDA na konferenci pri odločanju o usodi Prekmurja (z uvodnim esejem pisatelja Dušana Šarotarja); izid in predstavitev monografije bosta pomenila dejanski začetek obeleževanja tega jubileja oz. "Prekmurskega leta";
 -organizirali bomo **Vanekov večer o vlogi in delovanju japonskih predstavnikov** pri določanju meje v Prekmurju po 1. svetovni vojni (z Boštjanom Bertalaničem, docentom zgodovine na Univerzi v Tokiu);
 -izdali bomo monografijo: "**Čudež stoletja - razodetje tisočletja**" (100 zgodb- esejev) člana **uprave Ustanove Branka Žunca**; v jesenskem obdobju 2019. leta.

2. Obeležitev Mednarodnega dneva spomina na holokavst nad Romi v 2. svetovni vojni - 2. avgust:

-intenzivneje bomo sodelovali z Zvezo Romov Slovenije pri pripravi in izvedbi aktivnosti za obeležitev tega spominskega dneva.

3. Ohranjanje vrednot NOB in spomina na žrtve fašizma in nacizma med 2. svetovno vojno:

-ponovno bomo spodbudili Koordinacijski odbor za žrtve vojnega nasilja za obisk Vrta na Petanjcih;
 -zasadili bomo spominsko drevo ob 75-letnici Partizanskega pevskega zbora v spomin na partizansko kulturo;
 -organizirali bomo vodene obiske tudi za vse vnaprej dogovorjene skupine organizacij ZZB;
 -aktivno se bomo vključevali v akcije krajevne, občinske in pokrajinske organizacije ZZB;
 -vzpostavili bomo kontakte z vodstvom nastajajočega Mednarodnega raziskovalnega centra za drugo svetovno vojno v Mariboru (memorandum o ustanovitvi - podpisan maja 2018 - MZZ RF Lavrov) in obudili kontakte z Muzejem narodne osvoboditve v Mariboru;
 -Vranov let v svobodo - Društvo za ohranjanje spomina na reševanje zavezniških vojakov v času NOB - vzpostavili bomo kontakte z društvom o možnem sodelovanju;
 -okrepili bomo sodelovanje z društvom Dobrnič - tudi o pobudi za zasaditev spominskega drevesa v Vrtu na Petanjcih.

4. Svetovni dan čebel - 20. maj:

-preverili bomo aktualnost sprejetih načelnih dogovorov o sodelovanju s Pomursko čebelarstvo zvezo (posebni dogodki v Vrtu na Petanjcih, postavitve malega čebelnjaka v Vrtu).

5. Vrata Pomurja:

-preverili bomo možnosti za aktivno vključevanje Ustanove v življenje tega projekta.

7. Pobuda in akcija občine Lendava - EPK 2025:

-nadaljevali bomo z aktivnostmi za podporo pridobitvi kandidature- odločitev v RS bo sprejeta v 2019. letu !

8. Film po scenariju E. Cara - Prekmurska poezija v dialektu; "Matrni jezik kinč predragi"(ob 300-letnici natisa prve prekmurske knjige v starem prekmurskem knjižnem jeziku):

-nadaljevali bomo z vsemi aktivnostmi v skladu s sprejetimi usmeritvami in sklepi iz 2018. leta s ciljem, da bo film posnet v 2019. letu.

9. Spomin na častnega člana Ustanove, akad. dr. A. Vratušo:

-v skladu s sprejetimi usmeritvami PS Ustanove in dogovori iz 2017. in 2018. leta bomo
 -pripravili Spominski dan Ustanove - poseben "Vanekov večer";
 -sodelovali z KP Goričko pri vzpostavljanju spominske sobe na gradu Grad;
 -zagotavljali pomoč pri urejanju arhiva akad. dr. Vratuše;
 -sodelovali v aktivnostih za izdajo knjige akad. dr. Vratuše o njegovem delovanju pri italijanskih partizanih;
 -proučili možne variante za trajnejše obeležje v spomin akad. dr. Vratuše v Vrta.

10. Muzej židovske, romske in protestantske kulture v M. Soboti;

-preverili bomo potek aktivnosti za pripravo zasnove tega projekta in se aktivno vključili v njegovo nastajanje in izvajanje.

11. "Evropske poti reformacije - Routes of Reformation"

-sodelovali bomo v mednarodnem projektu "European Cultural Route of Reformation" (ECRR) - financiran preko Interreg Central Europe; se vključujemo kot točka na poti, ki označuje življenje in bivanje znanstvenika J. Keplera.

12. Sodelovanje s Pomurskim sejmom: pobuda za organizacijo okrogle mize o ekološkem turizmu na sejmu v aprilu 2019.

III .VRT SPOMINOV IN TOVARIŠTVA

1. Status Vrta in vpis v register kulturne dediščine:

-v skladu s sprejetim dogovorom v 2018. letu bomo proučili možnosti za pridobitev statusa kulturnega spomenika državnega pomena in za vpis Vrta v register kulturne dediščine.

2. Redno vzdrževanje Vrta:

-bo potekalo po dosedanjem programu in strokovnih usmeritvah strok. sodelavcev Ustanove; med posebnimi nalogami pa so še posebej pomembne:
 -sklenitev pogodb in dogovorov o vzdrževanju - v januarju- februarju;
 -spomladansko čiščenje - februar-marec;
 -podiranje že v 2018. letu določenih dreves;
 -ohranitev oblik prostovoljne pomoči civilno družbenih organizacij glede čiščenja - akcija "Listje";

-»**Trgatev v Vrtnu**« - v sodelovanju z BSŠ Rakičan;
-zimsko zaščita skulptur - enako kot v prejšnjih letih.

3. Prioritete pri vzdrževanju in glede razvoja Vrta:

-uresničevanje **projekta "Trije parki- kulture, miru, oddiha"** v okviru "LAS Goričko" (skupaj z občinama Tišina in Cankova ga prijavi na razpis "LAS Goričko"): obnova celotnega sistema informativnih tablic, obnova temeljev stare hiše in vodnjaka, čiščenje skulptur, postavitve luči na terasi novega objekta;
-**sanacija še drugih neživih - materialnih delov Vrta** - poti;
-**saditveni načrt za Vrt.**

4. Nova drevnina v Vrtnu:

-nadomestne saditve - v skladu z usmeritvami iz Dolgoročnega načrta razvoja in vzdrževanja Vrta in saditvenim načrtom;
-nove drevnine - predvidoma: **spominsko drevo društva TIGR; spominsko drevo iz Španije - Guernica in Grenada (G. Lorca); spominsko drevo v okviru majske prireditve "Naši zakladi"; spominsko drevo ob 75-letnici PPZ iz Ljubljane; spominsko drevo čebelarjev in morebitne posebne donacije gostov Vrta;**
-nadaljevanje projekta "vrtnice" (burbonke iz Nove Gorice in ev. še vrtnice iz Portoroža in Ljubljane).

5. Obiski v Vrtnu:

-odprtost Vrta za vse obiskovalce od marca do novembra;
-zagotavljanje organiziranega vodenja že dogovorjenih najavljenih obiskov;
-proučitev ideje o zbiranju prostovoljnih prispevkov obiskovalcev.

6. Spominski pohod tovarištva in prijateljstva, »Vaneča 2019«

-začetek kolesarskega dela v Vrtnu - skupaj z ZZB

7. Razstave, koncerti, specializirane delavnice in drugi posebni dogodki v Vrtnu:

-ohranili bomo odprtost za pobude o razstavah in slikarske delavnice, foto in medijske delavnice, za sezonske delavnice o grmičevju in drevnini ter druge
-nadaljevali bomo z aktivnostmi za izvedbo kiparske/slikarske kolonije v Vrtnu;
-obravnavali bomo pobudi za **"Kitajski večer"** (nastala v kontaktih z vodstvom Prekm. društva generala Maistra in članom PS Ustanove dr. U. Lipuščkom) in za organizacijo **"Čitalnice/čajnice v Vrtnu"** (pobuda za obogatitev življenja v Vrtnu v poletnem času je nastala v kontaktih z vodstvom PIŠK).

IV. KONTINUITETA DRUGIH VSEBINSKIH STEBROV DELOVANJA

1. Vrt - »Vranov ogravec mladih talentov«:

-literarni natečaj - tema: "Jaz mladi Prekmurec, jaz mladi Prlek - danes in tukaj"

- v sodelovanju z Zavodom za šolstvo-OE M. Sobota; razpis v decembru - januarju; komisija-sestav-isti kot v 2018. letu; svečanost: petek, 4. oktobra 2019
- uresničevanje Dogovora o sodelovanju z BŠŠ Rakičan (učne delavnice in drugo);
- uresničevanje Dogovora o sodelovanju z OŠ Tišina;
- odprtost za učne delavnice, šole v naravi tudi drugih šol;
- posveti ravnateljev, učiteljev v Vrtu;
- ponovno vabilo osnovnim šolam za obiske in »učne delavnice« v Vrtu- v sodelovanju s Zavodom za šolstvo RS, OE M. Sobota.

2. Vanekovi večeri:

- predvidoma 6-8;
- sledili bomo generalnim usmeritvam o tematskih sklopih: aktualna okoljevarstvena in druga aktualna ter širše zanimiva tematika in že sprejetim programskim usmeritvam PS za obdobje 2018-2020;
- v tem okviru bomo organizirali razgovore ob Svetovnem dnevu voda - marec; Svetovnem dnevu zemlje - april; Svetovnem dnevu okolja - julij;
- v okviru cikla "trajnostni razvoj, ekologija, ekonomija" bi obravnavali teme:
 - Kam je izginila ekonomija - poreklo pojmov ekonomika, ekologija in kremalistika;
 - Trajnostne gradnje, zdrave hiše, zdravo bivanje;
 - Industrijske rastline v stavbarstvu na Goričkem nekoč in danes.
- Evidentirana tema je tudi: "Grmičevo vrednotenje tradicije NOB".
- ohranili bomo odprtost za pobude ustanoviteljev Ustanove in predloge članov PS Ustanove.

3. Majska prireditev - "Naši zakladi": obeležitev 100-letnice dr. Vaneka Šiftarja

- datum in lokacija: Vrt na Petanjcih, petek, 10. maj.

V. NADALJEVANJA POMEMBNIH PROJEKTOV IZ 2018. LETA

1. Tretji "Vanekov zbornik" - skupaj s PF Univerze v Mariboru; druga polovica maja 2019.

2. Druge pobude za obeležitev 100-letnice rojstva dr. Vaneka Šiftarja:

- Pravni fakulteti Univerze v Mariboru bomo dali pobudo za ponatis pesniške zbirke "Orumeneli listi";
- PAZU bomo dali pobudo, da skupaj z Prleško akademijo organiziramo zbor prekmurskih akademikov v Vrtu;
- Gimnaziji Murska Sobota bomo dali pobudo o možni povezavi z obeleževanjem 100-letnice ustanovitve gimnazije.

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

2. Projekt »Kamnite solze«:

-še naprej bomo sodelovali s Centrom judovske kulture Sinagoga iz Maribora;
-v dogovoru s Centrom bomo organizirali predstavitev nove monografije (predvidena že za 2018. leto).

3.S potencialnimi sonosilci bo PS Ustanove čim prej preveril možnosti za uresničitev oz. sprejel potrebne dogovore za nadaljevanje projektov:

-raziskovalna obdelava življenjske poti slovenskih zdomskih žensk (v 2016. je bila tudi razstava na gradu Grad);

-posvet o razvojni vlogi in pomenu kulturne in naravne dediščine; v sodelovanju z JZ KP Goričko.

4. Festival poezije in vina:

-z vodstvom založbe Beletrina bomo čim prej razjasnili ali bo tudi v 2019. letu Vrt na Petanjcih eno od prizorišč festivala !

5. Spominski dan Ustanove - 21. februar:

-v 2019. bomo že drugič obeležili spominski dan v spomin na akad, dr. Vratuša, (21. februar - rojstni dan akad. dr. Vratuše); **poseben Vanekov večer:** prof. dr. Cvetka Hedžet Toth: Kaj se skriva za parolo: kriza vrednot sodobnosti; posebna fto razstava in drugo.

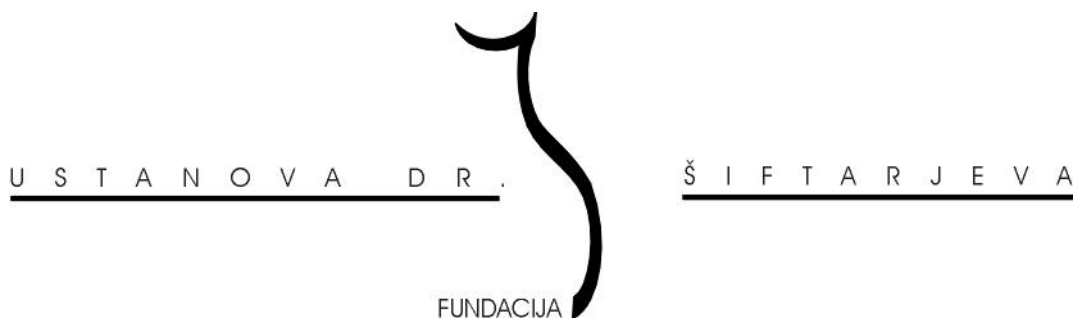
VI. SODELOVANJE USTANOVE IN ZRC SAZU

-Aktivneje bomo dajali pobude za sodelovanje - pritegovanje ZRC v skupne akcije.

-Na podlagi razgovorov v 2018. letu bomo spomladi opravili razgovore z vodstvom ZRC o perspektivah obstoja in delovanja RP ZRC Prekmurje v Vrtu na Petanjcih.

VII. SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI, USTANOVAMI, ORGANI IN ZAMEJSTVOM

1.V 2018. letu bomo ohranjali delovne in prijateljske povezave (izmenjava informacij in vabil, vzajemna udeležba na prireditvah, možne skupne akcije) s številnimi partnerji (Fundacija Franca Rozmana Staneta; Fundacija Poti miru v Posočju; Organizacijski odbor za prireditve po poteh partizanske Jelovice - Dražgoše; društvo »Zeleni prstan« - Ljubljana; Društvo Dobrič; Domoljubno krajevno združenje Puconci, Prekmursko društvo generala Maistra; Slovensko protestantsko društvo P. Trubar; Zveza Romov Slovenije; Zveza brigadirjev Slovenije in društvo brigadirjev v Prekmurju; PAZU; JZ KP Goričko; Kulturno društvo Štajerskih Slovencev člen 7; Zveza Slovencev na Madžarskem; Gradiščanski Hrvati - Panonski inštitut; Kovačevo domačijo v Nedelici Beletrina- Festival poezije in vina).

2. Mreža botaničnih vrtov in arboretumov Slovenije - Vrt je del mreže; sodelovali bomo na delovnih sestankih predstavnikov članic mreže; dajali poročila za zbirno poročilo slovenske mreže za Evropski konzorcij; skušali bomo organizirati že večkrat preložen obisk predstavnikov članic mreže v Vrtu.

3. Nadaljevali bomo s prizadevanji za vzpostavitev konkretnega sodelovanja s Raziskovalnim izobraževalnim središčem Dvorec Rakičan.

4. Sodelovanje z upravnimi in drugimi državnimi organi: stalno, po potrebi in v skladu z vzajemnimi interesi.

VIII. PROMOCIJA, OBVEŠČANJE, MEDIJI:

- skrbeli bomo za stalno ažuriranje spletne strani Ustanove in jo vsebinsko osvežili
- z avtorico predstavitve Ustanove in Vrta na Wikipediji se bomo dogovorili o še dodatni angleški verziji;
- z avtorjem "pingvinov" Ustanove se bomo skušali dogovoriti o enotni celostni podobi vabil, publikacij, plakatov, pisnih priznanj;
- še naprej bomo vsestransko sodelovali z mediji v lokalnem, regionalnem, državnem in čezmejnem okviru;
- skušali bomo okrepiti sodelovanje s Pomursko turistično zvezo, TIC-i in agencijami;
- prisotni bomo na mednarodnem sejmu "AGRA 2018" v G. Radgoni in v sodelovanju z občino Tišina na sejmu "Naš dom" na Cankovi.

Uprava bo opravila razpravo o možni realizaciji še naslednjih pobud iz 2018. leta:

- stalna (prenosna) razstava o Vrtu in Ustanovi v Vrtu;
- izdelava priznanja Ustanove (miniaturna skulptura Š. Hauka);
- film o Vrtu in Ustanovi.

IX. POSEBNE IN STALNE NALOGE UPRAVE IN PS

1.

- Oblikovanje stalne ekipe pravnikov**, (ki bi spremljala aktualne dogodke in pripravljala vsebinska mnenja v imenu Ustanove);
- Srečanje ustanoviteljev, donatorjev, prijateljev in sodelavcev Ustanove - december;**
- Pridobitev pomoči preko razpisa javnih del tudi v 2019;**
- Nadaljevali bomo z aktivnostmi za pridobitev **generalnega sponzorja Ustanove/Vrta;**

U S T A N O V A D R .

Š I F T A R J E V A

FUNDACIJA

2.

-Stalna komunikacija z ustanovitelji: nadaljevali bomo z dosedanjo prakso s še posebnim posluhom za vsakršne pobude za dopolnjevanje dejavnosti Ustanove;

-Občina Tišina- v okviru ohranjanja intenzivnega sodelovanja z vodstvom in službo občine in civilno družbenimi deležniki bomo

-aktivno sodelovali pri delovanju centra v Gederovcih in razjasnili aktualnost sklepa o formiranju **TIC v Vrto**;

-obnovili pobudo za **vsebinska obogatitev "Keplerjeve pohodne poti"**

3. Aktivnosti za pridobivanje **novih ustanoviteljev in podpore občin** v regiji

4. Aktivnosti za pridobivanje **donatorjev in donacij**

5. Spremljanje **razpisov** in prijave na lokalne, državne in mednarodne razpise - še posebej novih mednarodnih

6. **Računovodska in knjigovodska služba:** nadaljevalo se bo uspešno sodelovanje z upravo občine Tišina.

Zbor ustanoviteljev, 18. februar 2019

U S T A N O V A D R .

FUNDACIJA

Š I F T A R J E V A